

[Főoldal](#) > ... > [Családi Ügyek, Öröklés](#) > [Öröklés](#) > [Öröklés](#) > [Germany](#)

Öröklés

Tartalomszolgáltató:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

Ez a tájékoztató az Európai Unió Közjegyzősegeinek Tanácsával (CNUE) együttműködésben készült.

1 Hogyan készül a végintézkedés (végrendelet, közös végrendelet, öröklési szerződés)?

A végrendeletet kétféle formában lehet elkészíteni: kézzel írott végrendeletként vagy közvégrendeletként.

Kézzel írott végrendeletet csak a 16. életévüket betöltött személyek készíthetnek (a *Bürgerliches Gesetzbuch* [BGB, a német polgári törvénykönyv] 2229. szakaszának (1) bekezdése), és azt az örökhagyónak teljes mértékben kézzel kell írnia és aláírásával kell ellátnia. Ha a végrendeletet írógéppel vagy számítógéppel gépelték, ha hiányzik az aláírás, vagy ha diktálták (pl. magnóra), a végrendelet érvénytelen, és ennek következtében csak a törvényes örökösök örökölhettek a hagyatékából, ha nem létezik más érvényes, más örökös kijelölését tartalmazó végrendelet. Bizonyítási okokból az is nagyon fontos, hogy az örökhagyó teljes nevével (azaz keresztnévvel és vezetéknévvel) írja alá a végrendeletet, hogy ne lehessen félreértés a végrendeletkező személyével kapcsolatban. Végezetül határozottan ajánlott, hogy a végrendeletben tüntessék fel, hogy az mikor és hol készült. Ez azért fontos, mert egy korábbi végrendeletnek egy új végrendelet – részben vagy egészben – a helyébe léphet. Ha a dátum hiányzik az egyik vagy esetleg mindkét végrendeletből, gyakran nem lehet megállapítani, hogy melyik a frissebb, és melyik tekinthető érvényesnek.

Házaspárok és bejegyzett élettársak kézzel írott közös végrendeletet is készíthetnek. Ebben az esetben az egyik vagy mindkét házastárs vagy élettárs által készített kézzel írott végrendeletet mindkettőjüknek együtt kell aláírniuk.

Ha el akarja kerülni a hibák kockázatát végrendeletének elkészítésekor, akkor közvégrendeletet (más néven „közjegyzői végrendeletet”) kell készítenie. Ennek során végrendeletét szóban közli egy közjegyzővel, aki aztán írásban rögzíti, vagy maga fogalmazza meg, és írásban adja át a közjegyzőnek.

Az öröklési szerződés megkötéséhez mindkét félnek egyszerre kell megjelennie a közjegyző előtt.

2 Nyilvántartásba kell-e vetetni a végintézkedést, és ha igen, hogyan?

Annak érdekében, hogy elkerülhető legyen a kézzel írott végrendelet elrejtésének, elvesztésének vagy elfelejtésének a kockázata az illető halála után, gyakran tanácsos (de nem kötelező) a végrendeletet a helyi bíróságon (*Amtsgericht*) vagy letétbe helyezni, vagy hivatalos letéti őrzésbe adni. A közjegyzői végrendeletet mindig hivatalos letéti őrzésben kell tartani. Ugyanez vonatkozik az öröklési szerződésre is, kivéve, ha a szerződő felek kifejezetten kikötik, hogy azt nem helyezik hivatalos megőrzésbe; ez utóbbi esetben az okiratot helyette a közjegyzőnél helyezik letétbe. A letétben őrzött végrendeleteket és öröklési szerződéseket annak a személynek a halálakor nyitják fel, aki az azokban foglalt haláleseti rendelkezést megtette (akit a törvény „örökhagyónak” („*Erblasser*”) nevez).

A hivatalos letétben őrzött iratokat 2012. január 1-je óta elektronikusan regisztrálják a Szövetségi Közjegyzői Kamara (Bundesnotarkammer) központi végrendeleti nyilvántartásában (*Zentrales Testamentsregister*). Csak azokat az adatokat rögzítik, amelyek ahhoz szükségesek, hogy az örökhagyó elhalálozása esetén a végintézkedést megtalálják (a hivatalos letéti őrzés azonosító adatai). A végintézkedés tartalma nem kerül rögzítésre a végrendeletek központi nyilvántartásában. Az ezen időpont előtt készült és hivatalos letétbe helyezett végintézkedések esetében az anyakönyvi hivatalok vonatkozó adatait átvezették a nyilvántartásba.

A Szövetségi Közjegyzői Kamara mint nyilvántartó hatóság minden belföldi halálesetről értesítést kap, és a hivatalos letétben őrzött végintézkedések felnyitása céljából tájékoztatja a letétkezelőt a halálesetről, valamint tájékoztatja az illetékes hagyatéki bíróságot (*Nachlassgericht*) arról, hogy a végintézkedéseket nyilvántartásba vették-e, és ha igen, melyek azok, és hol őrzik őket.

3 Korlátozott-e a végintézkedési szabadság (van-e például kötelesrész)?

A legközelebbi hozzátartozót végrendelettel lehet kitagadni az örökségből. Ugyanakkor mindig is igazságtalannak tekintették azt a helyzetet, amelyben a túlélő házastárs, a gyermekek és a gyermekek gyermekei vagy a szülők (akik a törvényes örökösök lettek volna abban az esetben, ha a végrendeleti rendelkezés ténylegesen nem létezett volna) egyáltalán nem részesülnek az örökségből. A kölcsönös felelősség hivatalosan elismert és jogilag rögzített vállalása miatt ugyanez vonatkozik a túlélő bejegyzett azonos nemű partnerekre is. Ezért a törvény a személyek e szűken meghatározott körének úgynevezett „kötelesrészt” (*Pflichtteil*) biztosít. A kötelesrész kedvezményezettjei jogosultak az örökösöktől a törvényes rész értékének felével megegyező pénzbeli kifizetést követelni.

Például: az örökhagyót túlélte a férje (akivel a közszerzeményi vagyoni jogi rendszer [*Güterstand der Zugewinnngemeinschaft*] szerint élt) [amely szerint mindkét házastárs megtartja a saját vagyonának tulajdonjogát, de a házastársak házasság alatti együttes nettó vagyonának növekedését egyenlően osztják fel] és egy lánya. Végrendeletében az örökhagyó a férjét nevezte meg egyedüli örökösnek. A hagyaték értéke 100 000 euró. A lány kötelesrészének meghatározására szolgáló törtrész $\frac{1}{4}$ (míg törvényes része $\frac{1}{2}$; ugyanaz, mint a férjé, aki az örökhagyóval közszerzeményi rendszerben élt). A lányt illető pénzügyi kiszámításához a kötelesrész hányadát meg kell szorozni a hagyaték örökléskori értékével. Ez azt jelenti, hogy a lány 25 000 euró ($\frac{1}{4} \times 100\,000$ euró) összegű kötelesrészt tarthat igényt a férjtől.

Az örökhagyó nem akadályozhatja meg az e kötelesrésztre való igényt azzal, hogy végrendeletében kötelesrésztre jogosultakat is felvesz, de csak a kötelesrész felénél kevesebbet juttat nekik. Ilyen esetekben a kötelesrész kedvezményezettje jogosult kiegészítő összegre, hogy kötelesrészét a törvényes rész felére emelje (*Pflichtteilsergänzungsanspruch*, kötelesrész-kiigazítási igény).

Például: végrendeletében az örökhagyó a feleségét (akivel közszerzeményi vagyoni jogi rendszerben élt) és a lányát nevezte meg örökösnek, így ők örökölhették a hagyatékának $\frac{7}{8}$, illetve $\frac{1}{8}$ részét. A hagyaték értéke 800 000 euró. A lány kötelesrészének meghatározására szolgáló törtrész $\frac{1}{4}$ (= 200 000 euró). Tekintettel arra, hogy a végrendeletben szerepel, és így már 100 000 eurót örökölhettek (800 000 euró $\frac{1}{8}$ része), így a hiányt (100 000 euró) fedező kiegészítő összegre jogosult.

A kötelesrésztre vonatkozó igényt a kötelesrésztre jogosultaknak az örökségről és az őket hátrányosan érintő rendelkezésről való tudomásszerzéstől számított három éven belül, de legkésőbb az örökléstől számított harminc éven belül kell érvényesíteniük.

Az örökösök kérhetik a kötelesrész-követelés elhalasztását, ha a követelés azonnali kielégítése súlyosan és méltánytalanul érintené őket. A jogszabályban említett példa egy olyan eset, amikor a családi házat egyébként el kellene adni. Mindazonáltal a kedvezményezett vagy kedvezményezettek érdekeit továbbra is megfelelően figyelembe kell venni. A halasztás azt jelenti, hogy a kötelező részt nem kell azonnal kifizetni. A bíróság feladata, hogy eseti alapon döntsön arról, hogy mennyi időre lehet elhalasztani a kötelesrész megfizetését, és hogy a kötelesrész-követelés tekintetében kell-e biztosítékot nyújtani.

4 Ki mennyit örököl végintézkedés hiányában?

Végrendelet vagy öröklési szerződés hiányában a törvényes öröklés szabályai érvényesek.

A német öröklési jog szerint csak a rokonok minősülnek örökösnek, azaz azok a személyek, akiknek szülei, nagyszülei vagy dédszülei azonosak az örökhagyóval, valamint azok, akiknek az örökhagyóval távolabbi közös felmenői vannak. E meghatározás szerint a házasság útján létrejött rokonok egyáltalán nem tekintendők az örökhagyó rokonainak, és így ki vannak zárva a törvényes öröklésből, pl. anyós, vej, mostohaapa, mostohalány, házasság útján létrejött nagynéni, házasság útján létrejött nagybácsi stb.; ez azért van így, mert nincs közös ősük az örökhagyóval.

A családi kapcsolat örökbefogadásból (gyermekként) is származhat, mivel ez a folyamat teljes jogú családi kapcsolatot hoz létre a gyermek és az örökbefogadó, valamint az örökbefogadó rokonai között, az ezzel járó összes joggal és kötelezettséggel együtt. Következésképpen az örökbefogadott gyermekeket általában ugyanazok a jogok illetik meg, mint a vér szerinti gyermekeket (különleges feltételek vonatkozhatnak a nagykorúságot elért „gyermekek” örökbefogadására).

A házastársak kivételt képeznek a csak hozzátartozók által történő öröklés elve (*Verwandtenerbfolge*) alól. Bár általában nem állnak rokonságban egymással, és így nincsenek közös felmenőik, mégis saját joguk van a házastársuktól származó örökségre. Ha a házastársak elválnak, nincs öröklési joguk. Bizonyos feltételek mellett ez vonatkozik azokra a házastársakra is, akik még nem váltak el, de külön élnek.

Az öröklési jog szerint a bejegyzett élettársak ugyanolyan öröklési jogokkal rendelkeznek, mint a házastársak. Ezzel szemben az együttélés más formái esetében nincs törvényes öröklési jog.

A rokonok öröklési joga:

Nem minden rokon rendelkezik egyenlő öröklési jogokkal. A törvény különböző fokú örökösökre osztja őket:

Első fok

Az első fokú örökösök közé csak az elhunyt leszármazottai tartoznak, azaz a gyermekek, unokák, dédunokák stb.

A házasságon kívül született gyermekek az anyjuk és az apjuk, valamint a megfelelő rokonok törvényes örökösei. Kivételt képeznek azok az esetek, amelyekben az örökhagyó 2009. május 29. előtt hunyt el, és a házasságon kívüli gyermek 1949. július 1-je előtt született.

Amennyiben találunk valakit, aki a nagyon közeli rokonok e csoportjába tartozik, a távolabbi rokonok nem kapnak semmit, és nem részesülnek az örökségből.

Például: az örökhagyónak van egy lánya és számos unokaöccse és unokahúga. Az unokaöccsök és unokahúgok nem örökölnek semmit.

A gyermekek gyermekei (azaz az unokák, dédunokák stb.) általában csak akkor örökölhetnek valamit, ha szüleik már meghaltak, vagy lemondtak az örökségről.

Például: az elhunytnak egy lánya, valamint – egy fiúgyermektől, aki maga már elhunyt – három unokája maradt. A lánygyermek megkapja az örökség felét, míg az unokáknak meg kell osztaniuk egymás között a másik felét, vagyis azt a felet, amely egyébként az apjukat illette volna meg. Ez azt jelenti, hogy minden unoka $\frac{1}{6}$ részt kap az örökségből.

Másodfok

A másodfokú örökösök az örökhagyó szülei, valamint gyermekeik és gyermekeik gyermekei, azaz az örökhagyó testvérei, unokaöccsei és unokahúgai. Az örökhagyó szüleinek gyermekei ismét csak akkor örökölnek, ha az örökhagyó szülei már elhunytak. Ekkor az elhunyt apjukat vagy az elhunyt anyjukat megillető részt örökölik.

Másodfokú hozzátartozók csak akkor örökölhetnek, ha nincsenek első fokú rokonok.

Például: az örökhagyót egy unokahúga és egy unokaöccse élte túl. Az örökhagyó testvérei és szülei már elhunytak. Az unokahúg és az unokaöcs így a hagyatéka egy-egy felét örököli.

Harmadfok és további fokok

A harmadfokú kategóriába tartoznak a nagyszülők, valamint azok gyermekei és gyermekeinek gyermekei (nagynénik, nagybácsik, unokatestvérek stb.), míg a negyedfokú kategóriába a dédszülők, valamint azok gyermekei és gyermekeinek gyermekei stb. tartoznak. A törvényes öröklés alapvetően ugyanazokon a szabályokon alapul, mint a fent említett fokok esetében. A negyedfoktól kezdve azonban, ha a nagyszülők utódai már elhunytak, akkor már nem ezen utódok leszármazottai következnek a sorban, hanem a legközelebbi hozzátartozók lesznek az egyedüli örökösök (ezen a ponton átállás történik a parentelikus öröklési rendszerről [*Erbfolge nach Stämmen*, amely az ősöktől leszármazó minden egyes vonalon {parentela} végigmegy, amíg nem találunk örökösöt] a rokonsági fok rendszerére [*Gradualsystem*, amely a legközelebbi hozzátartozók azonosítását foglalja magában a rokonsági fokok alapján]).

A következők mindig érvényesek: csak egy rokonnak kell élnie az előző fokon ahhoz, hogy a következő fok összes lehetséges örökösét ki lehessen zárni.

Házastársak és bejegyzett élettársak

Függetlenül az alkalmazott házassági vagyoni jogi rendszertől, a túlélő házastárs vagy bejegyzett élettárs törvényes örökösnek minősül, és jogosult a hagyaték $\frac{1}{4}$ -ére az esetleges leszármazottakkal együtt, valamint a hagyaték $\frac{1}{2}$ -ére az esetleges másodfokú hozzátartozókkal (azaz az örökhagyó szüleivel, testvéreivel, unokaöccseivel vagy unokahúgaival), valamint a nagyszülőkkel együtt.

Ha a házastársak vagy a bejegyzett élettársak „közszerzeményi vagyoni jogi rendszer” szerint éltek (ez az alapértelmezett rendszer, kivéve, ha a házastársak házassági vagy házassági szerződés előtti vagy utáni megállapodás keretében más vagyoni jogi rendszerben állapodtak meg), a fent említett rész $\frac{1}{4}$ -ével nő. Ugyanez vonatkozik a bejegyzett élettársakra is.

Ha nincsenek első vagy másodfokú hozzátartozók és nagyszülők sem, akkor a túlélő házastárs/bejegyzett élettárs kapja a teljes örökséget.

Például: az örökhagyót a felesége (akivel közszerzeményi vagyoni jogi rendszerben élt) és a szülei élik túl. A feleség $\frac{3}{4}$ ($\frac{1}{2} + \frac{1}{4}$), a szülők pedig – mint másodfokú örökösök – a hagyaték egyenként $\frac{1}{8}$ részét kapják. Ezenfelül, ha a többi örökös – mint itt – másodfokú hozzátartozó vagy nagyszülő, a feleséget megilleti a németül „*Großer Voraus*” néven ismert előjog, amely a legtöbb esetben a háztartási ingóságokra és a nászajándékokra terjed ki (ha a többi örökös első fokú hozzátartozó, a törvényes örökösként öröklő túlélő házastárs csak annyiban jogosult ezekre az ingóságokra, amennyiben szüksége van rájuk a háztartás megfelelő vezetéséhez).

Az állam törvényes öröklési joga:

Ha nincs házastárs vagy bejegyzett élettárs, és az örökhagyó egyetlen hozzátartozója sem azonosítható, az állam lesz a törvényes örökös. Felelőssége mindig a hagyaték nagyságára korlátozódik.

További információk, többek között a haláleseti végintézkedésről, a kötelesrésze való jogosultságról és a törvényes öröklésről a Szövetségi Igazságügyi Minisztérium által kiadott „*Erben und Vererben*” (Öröklés és hagyaték) című kiadványban található, amely online – kizárólag német nyelven – a következő címen érhető el: https://www.bmjv.de/SharedDocs/Publikationen/DE/Broschueren/Erben_Vererben.pdf?__blob=publicationFile&v=14

5 Melyik hatóság illetékes a következőkben?

5.1 öröklési ügyek

Elvileg az örökhagyó utolsó szokásos németországi lakóhelye szerinti helyi bíróság hagyatéki bírósága illetékes az öröklési ügyekben.

5.2 az örökség elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozat átvétele

Az örökségről a hagyatéki bíróságnál tett nyilatkozattal lehet lemondani; ezt a nyilatkozatot a hagyatéki bíróság előtt kell megtenni, és azt a hagyatéki bíróságnak jegyzőkönyvbe kell vennie, vagy közjegyzői hitelesítést követően kell benyújtani (további részletekért lásd a lenti 8. pontot).

Az elfogadási nyilatkozat megtételéhez nincs előírva semmilyen meghatározott forma, és nincs szükség átvételi elismervényre. A lemondási határidő pusztán túllépése is elegendő az elfogadáshoz.

5.3 a hagyomány elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozat átvétele

A hagyományt vagy meghagyást a hagyománnyal/meghagyással megterhelt személyhez intézett nyilatkozat benyújtásával lehet elfogadni vagy arról lemondani. Ez lehet az örökös vagy a hagyományos, pl. másodlagos hagyomány esetében (*Untervermächtnis*).

5.4 a kötelesrész elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozat átvétele

A német öröklési jog nem rendelkezik a kötelesrész elfogadására vagy az arról való lemondásra vonatkozó nyilatkozatról.

6 Az öröklés rendezésére vonatkozó, tagállami jog szerinti eljárás rövid leírása, beleértve a hagyaték felszámolását és az eszközök felosztását (indít-e például hivatalból örökösödési eljárást a bíróság vagy más illetékes hatóság)

A végrendelet megnyílása:

A hagyatéki bírósághoz benyújtott vagy hivatalos letétbe helyezett végakaratot a hagyatéki bíróság az örökös halálát követően hivatalosan megnyitja. Az örökösöket erről hivatalosan értesítik.

Öröklési bizonyítvány kiállítására irányuló eljárás:

Az öröklési bizonyítványt a hagyatéki bíróság állítja ki, és az meghatározza, hogy ki az örökös, az öröklési jogának mértékét, és adott esetben a későbbi öröklésről vagy a végrendelet végrehajtásáról is rendelkezhet. A német öröklési jog szerint az örökös vagy örökösök azonnal az örökös halálát követően törvényes örökösévé válnak, főszabály szerint minden joggal és kötelezettséggel felruházva (az egyetemes öröklés elve vagy a vagyontárgyak egyetemes átruházása [*Gesamtrechtsnachfolge*]). Az öröklési bizonyítvány csak az örökséget, a kedvezményezettet megillető részt és az öröklési jog szerinti végintézkedési korlátozásokat sorolhatja fel, de nem tartalmazhatja a vagyontárgyak felsorolását. Az egyes vagyontárgyakat azért nem szükséges felsorolni, mert egynél több örökös esetében azok a törvény erejénél fogva közös tulajdonosnak minősülnek, akik az örökös halálát követően valamennyi jogával és kötelezettségével rendelkeznek. A hagyatéki bíróság kérelemre adja ki az öröklési bizonyítványt. A kérelmezőnek bizonyítania kell, hogy a törvény által előírt adatok mindegyike pontos, vagy kötelező nyilatkozatot kell benyújtania annak igazolására, hogy az adatok pontosságának kétségbe vonására nincs ok. A kérelmező a kötelező nyilatkozatot közjegyző vagy bíróság előtti megjelenéssel teheti meg, kivéve, ha az érintett szövetségi állam joga úgy rendelkezik, hogy csak a közjegyzők rendelkeznek hatáskörrel ebben a kérdésben.

Európai öröklési bizonyítvány (*Nachlasszeugnis*) kiállítása:

A nemzetközi hagyatéki eljárásról szóló törvény (*Internationale Erbrechtsverfahrensgesetz*) határozza meg az európai öröklési bizonyítványra vonatkozó eljárásokat. Az európai öröklési bizonyítvány az Európai Unió (EU) szinte valamennyi országában (Dánia és Írország kivételével) érvényes öröklési bizonyítvány. A hagyatéki bíróság kérésére közjegyző által hitelesített másolat formájában is kiállítják, korlátozott érvényességi idővel. A bizonyítvány fő célja az EU-n belüli hagyatéki ügyek rendezésének egyszerűsítése. Az egyetemes öröklés elve értelmében – amely az örökös halálát követően valamennyi jogát és kötelezettségét magában foglalja – az európai öröklési bizonyítvány a német jog szerint nem tartalmazza egyedi vagyontárgyak felsorolását (további információkért lásd az öröklési bizonyítványról szóló fenti pontot). Ha az elhalálozás időpontjában az örökös halálát követően valamennyi jogával és kötelezettségével rendelkező tagállamban ingatlanra vonatkozó joggal rendelkezett, a német jog szerint az európai öröklési bizonyítványban rögzíteni kell, hogy az ezen ingatlannal kapcsolatos valamennyi jog és kötelezettség azonnal és kivétel nélkül átszáll a törvényes örökös(ök)re. Az ilyen vagyontárgyak átruházásakor nem szükséges, sőt nem is lehetséges az európai öröklési bizonyítványban felsorolni az ingatlan adatait.

A vagyon felosztása:

Ha a hagyatéknek több örököse is van, akkor az az örökösök közösségének közös tulajdonába kerül. Ennek következtében az örökösök csak közösen eljárva rendelkezhetnek a hagyaték egyes elemeivel, például az örökhagyó gépkocsijának eladása céljából, ha arra már nincs szükségük. Az örökséget közösen is kell kezelniük. Ez gyakran nehézségeket okoz, különösen akkor, ha az örökösök távol élnek egymástól, és nem tudnak megegyezni. Ez a „kényszerközösség” (*Zwangsgemeinschaft*) általában nagyon kellemetlen, és elvileg minden örökös kérheti a közösség felbontását és a hagyaték felosztását. A legfontosabb kivétel e tekintetben az az eset, ha az örökhagyó a végrendeletében úgy rendelkezett, hogy a hagyaték meghatározott ideig nem osztható fel, például azért, hogy egy családi vállalkozás tovább működhessen.

Ha az örökhagyó végrehajtót jelölt ki, akkor az ő feladata a hagyaték felosztása. Ellenkező esetben a hagyaték felosztása az örökösök feladata. Ehhez közjegyző segítségét kérhetik. Ha az örökösök a közvetítőként eljáró közjegyző kijelölése ellenére sem jutnak megállapodásra, az egyetlen fennmaradó lehetőség a bírósági eljárás.

7 Hogyan és mikor válik valaki örökössé, illetve hagyományossá?

A törvényes örökléssel kapcsolatos részleteket lásd a fenti 4. pontban.

Ha az elhunyt végrendeletet hagyott hátra, az elsőbbséget élvez a törvényes öröklés szabályaival szemben. Következésképpen csak a végrendeletben megnevezett személyek örökölnék a hagyatékból, ha az örökhagyó a végrendeletében a teljes hagyatékra vonatkozóan utasításokat adott. A kötelesrész kedvezményezettjeivel kapcsolatos részleteket lásd a fenti 3. pontban.

Az örökhagyó halálával a hagyaték törvényesen, az automatikus öröklésszerzés elvének megfelelően (*Grundsatz des Vonselbsterwerbs der Erbschaft*) az örökösre vagy örökösökre száll. Az örökösök azonban jogosultak lemondani az örökségről (lásd a lenti 8. pontot).

Az örökhagyó a végrendeletében hagyományt vagy meghagyást is hagyhat, például úgy, hogy egyes tárgyakat vagy meghatározott pénzüsségeket bizonyos személyeknek juttat. Ilyen esetekben a hagyomány/meghagyás címzettjei (a továbbiakban: hagyományosok) nem minősülnek örökösnek, de igényt tarthatnak az alperessel/alperesekkel szemben arra, amit a végrendeletben kifejezetten nekik hagytak (lásd a fenti 5.3. pontot).

8 Felelős-e az örökös az elhunyt adósságaiért, és ha igen, milyen feltételek mellett?

Az öröklésről való lemondás:

Az örökösök nem felelnek a hagyatéki kötelezettségekért (*Nachlassverbindlichkeiten*), ha a meghatározott határidőn belül lemondanak az örökségről. Általános elvként az érintett örökösnek az örökség megnyílásáról és az örökösi jogállásának indoklásáról szóló értesítéstől számított hat héten belül kell lemondania az örökségről, amihez hivatalos nyilatkozatot kell tennie a hagyatéki bíróság felé. Ez történhet a hagyatéki bíróság előtt és annak jegyzőkönyvében, vagy közjegyzői hitelesítést követően. Hitelesítés esetében elegendő egy levél benyújtása, bár az örökös aláírását a közjegyzőnek hitelesítenie kell. Az örökségről való lemondás vagy annak elfogadása általában kötelező érvényű.

Felelősség az örökség elfogadása esetén:

Ha az örökösök elfogadják az örökséget, jogi szempontból lényegében az örökhagyó „helyébe lépnek”. Ez azt jelenti, hogy az illető adósságait is megöröklik, és elvileg a saját vagyonukat is fel kell használniuk ezek fedezésére.

Az örökösöknek azonban lehetőségük van arra, hogy az örökölt tartozásokért való felelősségüket az úgynevezett „törvényes hagyatékra” (*Erbmasse*) korlátozzák. Ez azt jelenti, hogy azok a hitelezők, akiknek az elhunyt tartozott, a törvényes hagyatékból behajthatják veszteségeiket, de az örökösök saját vagyona védve marad harmadik személyekkel szemben. Az örökösök kétféleképpen érhetik el ezt a felelősségkorlátozást: vagy kérelmet nyújthatnak be a hagyatéki bírósághoz, hogy a hitelezők nevében kérjék a hagyaték kezelését, vagy a fizetéseképtelenségi bírósághoz eljárni illetékes helyi bírósághoz benyújtott kérelem útján kérhetik a hagyatéki fizetéseképtelenségi eljárás lefolytatását.

Ha a hagyaték még a hitelezők nevében történő hagyatékkezelés költségeinek fedezésére vagy a hagyatéki fizetéseképtelenségi eljárás költségeinek fedezésére sem elegendő, az örökösök még mindig elérhetik a felelősség korlátozását. Ha valamelyik hitelező követeléseket érvényesít, az örökösök hivatkozhatnak a hagyatéki vagyon elégtelen voltára. Az örökösök ekkor megtagadhatják a hagyatéki tartozások rendezését, amennyiben a hagyaték nagysága nem elegendő azok fedezésére. Az örökösök azonban kötelesek átadni a hagyatékból a hitelezőknek azt, ami van.

Ha az örökösök egyszerűen csak el akarják kerülni, hogy olyan adósságokkal szembesüljenek, amelyekkel nem számoltak, mindössze annyit kell tenniük, hogy nyilvános értesítési eljárást (*Aufgebotsverfahren*) kezdeményeznek, melynek keretében az örökösök kérelmet nyújthatnak be a hagyatéki bírósághoz, amelyben az örökösök valamennyi hitelezőjét felszólítják, hogy – egy meghatározott határidőn belül – értesítsék a bíróságot az örökösök feléjük fennálló tartozásáról. Ha valamely hitelező nem nyújtja be időben a követelését, akkor meg kell elégednie azzal, ami az örökségből végül megmarad. A nyilvános értesítési eljárás pontosíthatja az örökösök helyzetét is azáltal, hogy feltárja, indokolt-e – a hagyaték kezelése vagy a hagyaték fizetéseképtelensége iránti kérelem benyújtása útján – a hagyatékot hivatalos vagyonkezelés alá vonni.

9 Milyen dokumentumokat és/vagy információkat kell benyújtani rendszerint az ingatlan bejegyzéséhez?

Az automatikus tulajdonszerzés elve szerint (*Vonselbsterwerbs*, lásd a 7. pontot) egy földterület tulajdonosának örököse az örökösök halálának pillanatában megszerzi a szóban forgó földterület tulajdonjogát. Ez azt eredményezi, hogy az ingatlan-nyilvántartás (*Grundbuch*) hibás lesz, mivel továbbra is az örökösök fog tulajdonosként szerepelni. Az ingatlan-nyilvántartás pontatlanságát alátámasztó bizonyítékokkal együtt kérelmet kell benyújtani a nyilvántartás helyesbítésére, hogy az ingatlan tulajdonosának örököse is hivatalosan tulajdonosként kerülhessen be az ingatlan-nyilvántartásba. Ahhoz, hogy a bejegyzett tulajdonos halálát követően az ingatlan-nyilvántartás helyesbítése iránti kérelmet lehessen benyújtani, a kérelmezőnek tehát igazolnia kell örökösi jogállását az ingatlan-nyilvántartási hivatal (*Grundbuchamt*) felé.

A szigorúan szabályozott ingatlan-nyilvántartási eljárásban ez az igazolás csak olyan öröklési bizonyítvány vagy európai öröklési bizonyítvány benyújtásával történhet, amelyben a kérelmezőt örökösként azonosítják.

Ha az öröklés közokiratban (közjegyzői végrendeletben vagy öröklési szerződésben) rögzített végintézkedésen alapul, elegendő az ingatlan-nyilvántartási hivatalnak bemutatni a végintézkedést és az annak megnyílásáról szóló közokiratot. Ezután nincs szükség öröklési bizonyítványra vagy európai öröklési bizonyítványra.

Ha egy földterület hagyomány vagy meghagyás tárgyát képezi, a német öröklési jog szerint nem következik be automatikus tulajdonszerzés. Így a német jog szerint a hagyomány vagy meghagyás sem szerepel az öröklési bizonyítványban vagy az európai öröklési bizonyítványban. A hagyományos azonban kérheti, hogy az örökös átruházza rá a földterület tulajdonjogát. A tulajdonjog megszerzéséhez közjegyzői okiratot kell bemutatni, amely okiratnak bizonyítania kell, hogy a szóban forgó földterület tulajdonjoga az örökösöktől a hagyományosra szállt át. Ha külföldi öröklési jogot kell alkalmazni, például azért, mert az örökösök utolsó szokásos tartózkodási helye külföldön volt, és nem választott irányadó jogot, kivételesen elegendő lehet az öröklési bizonyítvány vagy európai öröklési bizonyítvány bemutatása, még akkor is, ha a juttatás csak hagyomány vagy meghagyás útján történt. Az adott ügy jellegétől függően egyéb dokumentumok is szükségesek lehetnek. Például ahhoz, hogy egy kereskedelmi társaságot (*Handelsgesellschaft*) örökösként jegyezzék be, bizonyítani kell a képviselői jogosultságot (pl. hivatalos cégkivonat a cégjegyzékből).

9.1 Kötelező vagy megkeresés alapján kötelező-e a hagyatéki gondnok kijelölése? Ha igen, milyen lépéseket kell tenni?

A német öröklési jog szerint a hitelezők nevében történő hagyatékkezeléssel megakadályozható, hogy a tartozások az örökösök saját vagyonával szemben érvényesíthetők legyenek. A hagyatéki bíróság csak egy arra jogosult személy (örökös, végrehajtó, hagyatéki hitelező, a teljes hagyaték vevője vagy másodlagos örökös) kérelmére rendelheti el a hagyaték vagyonkezelésbe vételét. Ha valamely hagyatéki hitelező a hagyaték kezelését kéri, a bíróság csak akkor rendeli el az ilyen vagyonkezelést, ha okkal feltételezhető, hogy az örökös magatartása vagy pénzügyi körülményei miatt fennáll annak a kockázata, hogy a hitelezőket nem fizetik ki a hagyatékból.

A hagyatéki gondnok egy hivatalosan kijelölt szerv. Bár valaki más teljes vagyonának kezeléséért felelős, jogvita esetén mégis saját jogú fél státusszal rendelkezik. A másik személy vagyonának kezelése során hivatalos feladatait magánjelleggel látja el, az összes érintett fél (örökösök és hitelezők) érdekeinek kielégítése céljából. A hagyatékkezelési eljárás, amelyet a hagyatéki gondnok jogosult – sőt köteles – elvégezni, nem pusztán a hagyaték fenntartására és gyarapítására irányul, hanem elsősorban a hagyatéki hitelezők kielégítésére. A hagyatéki gondnok fő feladata a hagyatéki kötelezettségek rendezésének biztosítása.

9.2 Ki jogosult végrehajtani az elhunyt végintézkedését és/vagy kezelni a hagyatékot?

A tényleges örökösök, a (fizetésektelenségi) vagyonfelügyelő (lásd a fenti 8. pontban) és a végrendeleti végrehajtó (lásd a lenti 9.3. pontban) mellett a hagyaték kezelője is kaphat megfelelő hatásköröket.

A hagyatéki bíróság hivatalosan elrendeli a hagyaték kezelését (*Nachlasspflegschaft*), ha erre aktuálisan szükség van akkor, ha a felelős örökös személye bizonytalan, vagy ha nem ismert, hogy az örökös elfogadta-e az örökséget. A hagyaték kezelésének célja a hagyaték védelme és fenntartása az ismeretlen örökösök érdekében.

A hagyatéki bíróság a hagyaték kezelőjének feladatkörét az egyes esetekben szükségesnek megfelelően határozza meg. Ez a hatáskör lehet meglehetősen széles, vagy egyszerűen csak a hagyaték egyes elemeinek kezelésére összpontosíthat. A hagyaték kezelője általában az ismeretlen örökösök azonosításáért, valamint a hagyaték védelméért és fenntartásáért felel.

A hagyaték kezelése elvileg nem a hagyatéki hitelezők kielégítésére irányul, mivel elsősorban az örökösök védelme érdekében indítják. Kivételesen a hagyaték kezelőjének feladatai közé tartozhat az is, hogy a hagyaték forrásait a hagyaték kötelezettségeinek rendezésére használja fel, ha ez a hagyaték megfelelő kezeléséhez és fenntartásához szükséges, illetve a veszteségek vagy károk, különösen a szükségtelen jogviták következtében felmerülő költségek elhárítása érdekében.

9.3 Mik a gondnok jogai?

Az örökhatyó a végintézkedésében kijelölheti azt a személyt vagy személyeket, aki(k) végrendeletének végrehajtójaként/végrehajtóiként fog(nak) eljárni. Meghatalmazhat egy harmadik személyt, a végrehajtót vagy a hagyatéki bíróságot is, hogy kijelölje a végrendeleti végrehajtó(k)ként eljáró személyt vagy személyeket. A végrehajtó kötelezettségei akkor kezdődnek, amikor a kijelölt személy elfogadja e feladatra történő kijelölését.

A törvény szerint a végrehajtó feladata az örökhatyó végintézkedéseinek végrehajtása. Ha egynél több örökös van, a végrehajtó feladata a hagyaték felosztása közöttük.

A végrehajtó köteles a hagyatékot kezelni. Különösen jogosult a hagyaték birtokba vételére és a hagyaték tárgyaival való rendelkezésre. Ebben az esetben az örökösöknek nincs rendelkezési joguk a hagyaték azon részei felett, amelyek a végrehajtó kezelésébe tartoznak. A végrehajtó jogosult arra is, hogy a hagyaték nevében kötelezettségeket vállaljon, feltéve, hogy ez a hagyaték megfelelő kezeléséhez szükséges. A végrehajtó csak akkor jogosult ingyenesen elidegeníteni a hagyatékba tartozó tárgyakat, ha erre erkölcsi kötelezettsége van, vagy a közérkölsz tiszteltben tartása miatt.

Az örökhatyó azonban a törvényi rendelkezésekben meghatározottakhoz képest saját belátása szerint korlátozhatja a végrehajtó hatáskörét. Az örökhatyónak joga van arra is, hogy meghatározza a végrendelet végrehajtásának határidejét. Rendelkezhet például akár arról is, hogy a végrehajtónak csak rövid távon engedélyezi a hagyaték kezelését és felosztását. Másrésztől viszont az örökhatyó dönthet úgy is, hogy a végrendeletben vagy az öröklési szerződésben olyan utasítást ad, hogy a hagyatékot hosszú távú végrehajtás alá vonja (*Dauervollstreckung*). A hosszú távú végrehajtás elvileg legfeljebb 30 évre rendelhető el, az öröklés tényleges időpontjától kezdődően. Az örökhatyó azonban rendelkezhet úgy is, hogy a hagyatékkezelés az örökös vagy a végrehajtó haláláig, vagy valamely meghatározott, valamelyiküket érintő esemény bekövetkezéséig folytatódjon. Ilyen esetekben a végrendelet végrehajtása ténylegesen tovább tarthat 30 évnél.

10 Milyen dokumentumokat állítanak ki rendszerint a hagyatéki eljárás során vagy azt követően a tagállami jog szerint a kedvezményezettek

jogállásának és jogainak bizonyítására? Rendelkeznek ezek bizonyító erővel?

Általában öröklési bizonyítvány vagy európai öröklési bizonyítvány szükséges annak bizonyításához, hogy az örökös öröklési joggal rendelkezik, például ha az örökös azt szeretné, hogy az örökhagyó nevén lévő földterület vagy számla a saját nevére kerüljön át. Az öröklési bizonyítvány vagy az európai öröklési bizonyítvány alapján feltételezhető, hogy az örökös(ök) szerepelnek a jegyzékben, és rájuk nézve kötelezőek az öröklési bizonyítványban vagy az európai öröklési bizonyítványban meghatározott korlátozások. Jogi ügyekben jóhiszeműen azt feltételezik, hogy az öröklési bizonyítványban vagy az európai öröklési bizonyítványban felsorolt adatok helytállóak. Ha valamely jogügyletet jóhiszeműen kötnek meg az öröklési bizonyítványon vagy az európai öröklési bizonyítványon szereplő személlyel, nincs jogkövetkezménye annak, ha az öröklési bizonyítvány vagy az európai öröklési bizonyítvány adatai később helytelennek bizonyulnak. Ha létezik közvégrendelet (lásd fentebb), ilyen esetekben nem feltétlenül szükséges öröklési bizonyítvány vagy európai öröklési bizonyítvány bemutatása.

Ez a weboldal a [Your Europe](#) portál része.

Kérjük, ossza meg velünk [véleményét](#) arról, hogy mennyire találta hasznosnak ezeket az információkat.

 Last update: 16/03/2026

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.